HAKA
Eesti Hariduse Kvaliteediagentuur

Kutseõppe kvaliteedi hindamine

Sisekaitseakadeemia vara- ja isikukaitse õppekavarühma hindamisaruanne

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

2023

Sisukord

1. Sissejuhatus 3
2. Üldosa 5
3. Vara- ja isikukaitse õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes 9
   3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus 9
   3.2 Õppimine ja õpetamine 15
   3.3 Õpetajad 29
4. Hindamiskomisjoni järeldused vara- ja isikukaitse õppekavarühma osas 32

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusväärsust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab:

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavaliste eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitused õppe kvaliteedi parendamiseks.

Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on õppekavarühma eneseanalüüs, õppe tulemuslikkuse näitajad õppekavarühma õppekavadel ning hindamiskülastusel ja -vestlustel kogutud info. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus,
- õppimine ja õpetamine,
- õpetajad.

Hindamiskomisjon esitab hindamisaruandes hindamisvaldkondade kaupa kokkuvõtliku analüüsi õppekavarühma õppekavade kohta. Komisjon toob iga hindamisvaldkonna analüüsi tulemusena välja **järeldused**: tugevused, parendusvaldkonnad koos soovitustega õppe kvaliteedi parendamiseks ning arenguvõimalused:

- **Tugevustena** on välja toodud head tavad, uuenduslikud lahendused jne, mis on andnud soovitud tulemusi ja seeläbi õppele lisaväärtust. Tugevused on enamat kui nõuetele vastavus.
- **Parendusvaldkonnad** ja soovitused viitavad mittevastavustele või vajakajäämistele hindamiskriteeriumi nõuete täitmisel. Parendusvaldkonnad mõjutavad hindamisotsuse kujunemist.
- **Arenguvõimalused** on komisjoni soovitused arendustegevusteks, mis ei sisalda mittevastavust nõuete täitmisel ning mille arvestamine või mittearvestamine on kooli otsustada. Soovitused arendusteks ei mõjuta lõppotsuse kujunemist.

Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri (HAKA) kutsehariduse hindamisnõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavarühma kvaliteedi hindamine läbi:

- kuue (6) aasta pärast, kui õppekavarühmas toimuv õppetöö vastab kvaliteedi hindamise kriteeriumidele ja õigusaktidele;
- kolme (3) aasta pärast, kui hindamisnõukogu hinnangul esineb õppekavarühmas õppetöö mittevastavusi õigusaktidele ja/või kvaliteedi hindamise kriteeriumidele.

Kui hindamisnõukogu kaalub kahe hindamisotsuse vahel ning leiab, et teatud tingimuse täitmisel kooli poolt oleks võimalik võtta vastu positiivsem otsus, võib ta sellise otsuse vastu võtta kõrvaltingimusega haldusmenetluse seaduse § 53 mõttes.

HAKA moodustas **hindamiskomisjoni**, kuhu kuuluvad õppekavarühmale (ÕKR) vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. HAKA kooskõlastas hindamiskomisjoni koosseisu akadeemiaga.

Virge Prank-Vijard	Komisjoni esimees, kutseõppe ekspert, Eesti Lennuakadeemia täiendusõppe projektijuht
Kersti Pärn	Komisjoni liige-sekretär, kutseõppe ekspert, Tallinna Majanduskooli juhtimisvaldkonna ja organisatsioonikäitumise õppejõud
Raini Jõks	Komisjoni liige, kutseõppe ekspert, vanglatöö valdkondlik ekspert, Tartu Rakendusliku Kolledži direktor, 2012-2019 Tartu vangla direktor
Anneli Laul	Komisjoni liige, tööandjate esindaja päästekorralduse valdkonnas, Häirekeskuse personalijuht
Edit Tammepõld	Komisjoni liige, tööandjate esindaja päästevaldkonnas, Päästeameti päästetöö osakonna planeerimise talituse nõunik
Rain Arumäe	Komisjoni liige, tööandjate esindaja piirivalve valdkonnas, Politsei- ja Piirivalveameti piiri valvamise teenuse omanik
Jaak Kiviste	Komisjoni liige, tööandjate esindaja politseitöö valdkonnas, Politsei- ja Piirivalveameti eriettevalmistuse ja taktikalise varustuse grupi juht
Kristjan Toom	Komisjoni liige, tööandjate esindaja politseitöö valdkonnas, Politsei- ja Piirivalveameti arendusosakonna valmisoleku ja reageerimise büroo esmareageerimise grupi patrulltöö teenuse omanik

Hindamisprotsessi kirjeldus

Komisjoni liikmed viisid ennast iseseisvalt kurssi kutseõppe kvaliteedi hindamise metoodilise materjaliga, töötasid iseseisvalt läbi kooli eneseanalüüsi aruande ja arutasid esile kerkinud küsimusi oma töökoosolekutel. Hindamiskülastust ettevalmistava koosoleku käigus koostas komisjon esialgse külastuskava, mis kooskõlastati kooli ja HAKA-ga. Komisjoni liikmed leppisid kooli eneseanalüüsi aruande põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad ning koostasid sellekohased küsimused iga vestluse jaoks. Komisjonis lepiti kokku tööjaotus ja ülesanded hindamiskülastuse ajaks.

Hindamiskülastus toimus perioodil 19.04.-21.04.2023:

- 19.04.2023 toimusid veebivestlused ÕKR vilistlaste ja praktikajuhendajatega,
- 20.04 ja 21.04.2023 toimusid hübriidvestlused ÕKR peamiste huvigruppide esindajatega varasemalt kokku lepitud külastuskava alusel: õppejõud, õppijad, õppekavade juhid, kolledžite juhid, tööandjate esindajad, koolipidaja esindajad.
- 20.04.2023 tutvus komisjon ÕKR õppe- ja praktilise töö ruumidega aadressil Kase 61, Tallinn.

Komisjon viis läbi kõik külastuskavas kokku lepitud vestlused ja tutvus ÕKR poolt esitatud lisadokumentidega. Vestlused kulgesid ladusalt ja konstruktiivselt ning olid akadeemia poolt hästi ette valmistatud.

HAKA esitas esmase aruande akadeemiale 9.06.2023. Aruande lõpliku variandi koostamisel võttis komisjon arvesse akadeemia kommentaare ning esitas lõpparuande HAKAle 30.06.2023.

2. Üldosa

Sisekaitseakadeemia lühitutvustus

Sisekaitseakadeemia (edaspidi akadeemia või SKA) on Siseministeeriumi hallatav rakenduskõrgkool, kus viiakse õpet läbi nii kutseõppe, rakenduskõrghariduse kui ka magistriõppe õppekavadel. Akadeemia õppe- ning teadus- ja arendustöö toimub neljas kolledžis ja sisejulgeoleku instituudis.

Akadeemia on nii Eestis kui ka Euroopas unikaalse struktuuriga kõrgkool, kuhu on kokku koondatud riigi siseturvalisuse spetsialistide taseme- ja täienduskoolitus ning kus tehakse teadus- ja arendustegevust siseturvalisuse olulistes valdkondades.

2018. aastal loodi akadeemia **siseturvalisuse integreeritud haridusmudel**, mille peamiseks eesmärgiks on hoida õppetegevuse juhtimisel fookuses, et kool töötaks ühtse tervikuna ning koostöös partnerametite ja tööandjatega rakendatakse lahendusi, mis tagavad, et akadeemia lõpetajad on hästi ette valmistatud tööks 21. sajandi muutuvas julgeolekukeskkonnas.

Akadeemia põhipartneriteks on Sise-, Justiits- ja Rahandusministeerium ning Politsei- ja Piirivalveamet, Päästeamet, Häirekeskus, Justiitsministeeriumi vanglateenistus ning Maksu- ja Tolliamet.

1. 09.2022. a. seisuga **õpib akadeemias** 1004 õppurit, neist 619 rakenduskõrghariduse õppekavadel, 95 magistriõppes ning 290 õpilast kutseõppe õppekavadel. Täienduskoolitustel osaleb igal aastal ligi 10 000 inimest.

Akadeemia 270 töötajast on õppejõude umbes 100. Lisaks neile annab oma panuse õppetöösse üle 200 külalisõppejõu, kellest suurem osa töötab igapäevaselt mõnes sisejulgeolekuasutuses.

Akadeemia arengukava 2025 järgi on akadeemia missiooniks õpetada siseturvalisust tagama ja turvaliselt elama ning visiooniks on olla aastaks 2025 Euroopa parim siseturvalisuse õppe- ja teaduskeskus. **Akadeemia põhiväärtused** on ausus, austus, asjatundlikkus, avatus ja areng.

Arengukava eesmärgid aastani 2025 hõlmavad nelja valdkonda:

1. Huvigruppide rahulolu akadeemia õppe- ja uurimistöö taseme ning korraldusega on kasvanud.
2. Põhiprotsessid ja nendega seotud arendustegevused on tulemuslikult korraldatud.
3. Akadeemia õppejõud on kõrge kvalifikatsiooniga ja rahvusvahelise kogemusega oma valdkonna parimad asjatundjad ning õpetavad avatud ja mitmekultuurilises õpikeskkonnas.
4. Suureneb töötajate, tänapäevase õpikeskkonna ja tipptasemel õppevahendite osakaal eelarves ning teiste rahastamisallikate osakaal lisaks riigieelarvele.

Kutsehariduse vara- ja isikukaitse ÕKR õppekavade alusel viiakse õpet läbi **kolmes kolledžis – justiitskolledžis, päästekolledžis ja politsei- ja piirivalvekolledžis**.

Tabel 1. Õppekavarühma õppekavad 2016–2021 (allikas SKA eneseanalüüs)

Vastutav struktuuri üksus	Õppekava, EHISe kood, link õppekavale	Rakendamise aeg	EKRi tase	Maht EKAP-s	Õppevorm	Õppekava juht, link õppekava moodulite rakenduskavale
Politsei- ja piirivalve kolledž	140839 Patrullpolitseinik	2016 - 2018	Esmaõpe, 4	90	Koolipõhine statsionaarne	suletud
	140840 Piirivalvur	2016 - 2018	Esmaõpe, 4	90	Koolipõhine statsionaarne	suletud
	170157* Politseiametnik	Alates 2017	Esmaõpe, 4	100	Koolipõhine statsionaarne ja mittestatsionaarne	K.A. Salla Rakenduskavad: statsionaarne mittestatsionaarne
	187017* Süüteomenetleja	alates 2017	Jätkuõpe, 5	30	Koolipõhine mittestatsionaarne	C. Eljas rakenduskava
Päästekolledž	130377 Päästja	2014 - 2018	Esmaõpe, 4	60	Koolipõhine statsionaarne	suletud

	200318* Päästja	alates 2018	Esmaõpe, 4	60	Koolipõhine statsionaarne	K. Danilas rakenduskava
	140841, Päästemeeskonna juht	2015 - 2018	Jätkuõpe, 5	30	Koolipõhine statsionaarne	suletud
	200319* Päästemeeskonna juht	alates 2018	Jätkuõpe, 5	30	Koolipõhine statsionaarne	K. Danilas rakenduskava
	130378* Päästekorraldaja	alates 2015	Esmaõpe, 4	60	Koolipõhine statsionaarne	T. Terep rakenduskava
	170177 Päästekorraldaja -logistik	2017 - 2019	Jätkuõpe, 5	18	Koolipõhine statsionaarne	suletud
	193857 Demineerija EOD1	2017 - 2020	Esmaõpe, 4	23	Statsionaarne töökohapõhine	suletud
	216363, Demineerija EOD1	2020 - 2021	Esmaõpe, 4	30	Statsionaarne töökohapõhine	suletud
Justiitskolledž	140838* Vanglaametnik	alates 2016	Esmaõpe, 4	60	Koolipõhine statsionaarne	L. Kikas rakenduskava
	187019* Teabe- ja uurimisametnik	alates 2017	Jätkuõpe, 5	46	Koolipõhine statsionaarne	L. Kikas rakenduskava
	198077* Juhtumikorraldaja	alates 2019	Jätkuõpe, 5	30	Koolipõhine statsionaarne	L. Kikas rakenduskava

Tärniga on tähistatud õppekavad, millele on vastuvõtt ja õpe avatud ning kus hinnataval perioodil on toimunud vähemalt kaks vastuvõttu.

ÕKR **õppijate arv** on aastate lõikes suhteliselt stabiilne ja moodustab ligikaudu ühe kolmandiku akadeemia õppijate üldarvust.

Tabel 2. Õpilaste arv kutseõppe õppekavadel õppeaastatel 2017/2018 – 2021/2022 (allikas SKA enesealalüüs)

Näitaja	**Õppekava**	**2017/2018**	**2018/2019**	**2019/2020**	**2020/2021**	**2021/2022**
4. taseme õppekavad	Politseiametnik	105	147	172	187	192
	Päästekorraldaja	14	15	15	21	15
	Päästja	63	61	82	40	35

	Vanglaametnik	40	60	64	48	66
	Demineerija EOD1	0	10	0	7	0
KOKKU 4. taseme õpe		**222**	**293**	**333**	**303**	**308**
5. taseme õppekavad	Süüteomenetleja	14	9	13	11	0
	Päästemees-konna juht	15	15	21	21	20
	Päästekorraldaja-logistik	13	0	0	0	0
	Juhtumi-korraldaja	0	22	11	13	10
	Teabe- ja uurimisametnik	12	12	12	12	0
KOKKU 5. taseme õpe		**54**	**58**	**57**	**57**	**30**
Kutseharidus õpe	**KOKKU**	**276**	**351**	**390**	**360**	**338**

Eneseanalüüsi alusel kujuneb õppekohtade arv vastavalt Siseministeeriumi, Politsei- ja Piirivalveameti, Päästeameti, Häirekeskuse, Justiitsministeeriumi, vanglate ja akadeemia vahelistele läbirääkimistele. Õppekohad täidetakse kas avaliku konkursiga või ametkondliku suunamisega.

ÕKR kehtivatel õppekavadel õpivad vähemalt keskharidusega õppijad, vanuselisi erisusi võib esineda statsionaarses ja mittestatsionaarses õppes õppijate vahel (nt õpivad statsionaarses õppes peamiselt nn 20+ õppijad, mittestatsionaarses õppes peamiselt nn 30+ õppijad).

3. Vara- ja isikukaitse õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

Hindamiskriteeriumid

1. **õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust;**
2. **õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.**

Analüüs

Õppekavaarendus

Sisekaitseakadeemia on Eestis ainuke kutseõpet pakkuv õppeasutus, mis valmistab ette siseturvalisuse valdkonna spetsialiste vara- ja isikukaitse õppekavarühmas. Arvestades, et 2020. aastal koostatud OSKA siseturvalisuse valdkonna tööjõu ja oskuste vajaduse uuringu kohaselt jääb siseturvalisuse põhikutsealadel tulevikus puudu üle 300 lõpetaja aastas, on komisjoni hinnangul SKA õppekavaarenduse võtmeküsimuseks, missuguses mahus ja vormis õpet pakkuda, et seda tühimikku täita. Kuigi komisjoni aruanne keskendub peamiselt viimasele kuuele aastale, on OSKA raportis välja toodu oluliseks kontekstiks Sisekaitseakadeemia tänastele ja tuleviku väljakutsetele, aga ka võimalustele.

Akadeemia eneseanalüüsist selgub, et akadeemia õppekavaarenduses lähtutakse haridusvaldkonna õigusaktidest, Eesti ja Euroopa hariduspoliitilistest uuendustest, haridusvaldkonna ja siseturvalisuse valdkonna strateegiatest ja akadeemia põhipartnerite ehk ametite vajadustest ning valdkondlikest õigusaktidest.

Kutsestandardiga reguleeritud kutsealadel (pääste ja piirivalve) on õppekava koostamiseks vajalik sisend saadud kutsestandardist, teistel kutsealadel (vanglateenistus ja politsei) on vajalikud kompetentsid kirjeldatud ametite ja akadeemia tihedas koostöös.

Õppekavade avamist, muutmist ja sulgemist reguleerib SKA õppekava statuut, õppekavade väljatöötamiseks ja uuendamiseks on välja kujunenud kindel metoodika, arendustegevus toimub laiapõhistes töörühmades (ametkondade esindajad, õppekava juht, õppetoolide juhid, õppejõudude esindajad, vilistlaste esindaja, õppurite esindaja, õppeosakonna metoodik), õppekavade sisehindamiseks on kinnitatud õppekavade sisehindamise kord. Õppekavaarenduse suundumused tulenevad SKA arengukavast ja 2018. aastal valminud siseturvalisuse ühtsest integreeritud haridusmudelist. Arvestatakse ka tööandjatelt, praktikajuhendajatelt, õppijatelt, vilistlastelt ja õppejõududelt saadud tagasisidet.

Hindamisperioodil on toimunud õppekavade arenduses järgmised olulisemad muudatused:

- Loodi 5. taseme jätkuõppe õppekava "Juhtumikorraldaja", mille vajadus tulenes vanglaametnike kvalifikatsiooni laiendamisest spetsiifiliste teadmiste ja oskustega, mis aitaksid kaasa korduvkuritegevuse vähendamisele ning kinnipeetavate vajadustele vastava karistuse täitmise tagamisele.
- Loodi 5. taseme jätkuõppe õppekava „Teabe- ja uurimisametnik", mis võimaldab eelnevalt vanglaametniku 4. taseme kutseõppe õppekava kompetentside olemasolul jätkata valdkonnapõhiseid õpinguid ja saada vajalik ettevalmistus vangla teabe- ja uurimisametniku ning sisekontrolli ametikohal töötamiseks.
- Loodi 5. taseme jätkuõppe õppekava "Päästekorraldaja-logistik", mille loomise soovitus tulenes 2016. aasta ÕKR akrediteerimise hindamisaruandest.
- Tulenevalt uuest kutsestandardist töötati välja uus 4. taseme "Päästja" õppekava ja 5. taseme "Päästemeeskonna juhi" õppekava.
- Senise kahe õppekava asemel (patrullpolitseinik ja piirivalvur, mõlemad 90 EKAP) loodi üks uus politseiametniku õppekava, mille eesmärgiks oli, et õppekava lõpetaja teadmised ja oskused on universaalsed ja võimaldavad lõpetanul asuda tööle esmatasandi politseiametnikuna kas patrullpolitseiniku või piirivalvuri ametikohal.
- Loodi süüteomenetleja 5. taseme jätkuõppekavana, mis on suunatud juba töötavale politseiametnikule, kes soovib end täiendada süüteomenetluse valdkonnas ning omandada pädevused kriminaalasjade menetlemiseks ja spetsiifilised teadmised väärteomenetlusest, mis tähendab võimalust liikuda patrullpolitseiniku või piirivalvuri ametikohalt uurija põhitööle.

Kolledžite juhid rõhutasid vestlustel vajadust arvestada õppekavade arendustegevustes demograafiliste muutustega ning rakendada paindlikke ja sihtrühmale (noored vs karjääripöörajad) sobilikke õppevorme. Vestluste põhjal saab komisjon hea näitena välja tuua vanglaametniku õppekaval alates 2022 vastuvõtust rakendatud õppekorraldust, kus õppetöö toimub füüsiliselt rohkem õppijate reaalsel töökohal (vanglas) ning veebikeskkonna vahendusel, võimaldades seega oluliselt paremini töö- ja eraelu ühildamist (töötavad ametnikud ei pea õpingute tõttu pikalt kodust eemal viibima).

Vestlustel õppekavade juhtide, tööandjate ja koolipidaja esindajaga sai kinnitust, et õppekavade arenduses teevad kolledžid tihedat koostööd partnerametitega, et õppekavad vastaksid parimal moel tööturu muutuvatele vajadustele. Ametite esindajad on kaasatud õppekavade töörühmadesse. Komisjon tõdeb, et partnerasutuste vajadusest tulenevalt loodud õppekavad on üldiselt asjakohased, mida tõendab ka stabiilne vastuvõtt (erandiks on päästekorraldaja-logistiku õppekava, mille gruppe pole alates 2018. aastast avatud). Toimunud vestlustele ning õppekavade analüüsile tuginedes näeb komisjon pakutavate õppekavade osas ka mõningaid parendus- ja arenguvõimalusi.

Suhtlusel tööandjate esindajatega selgus, et Häirekeskusel on ootus, et **päästekorraldaja** 4. taseme õppekava lõpetaja oleks päästekorraldaja-logistik oskustega, sest töömaailm on jõudnud olukorda, kus oodatakse mitmekülgsemate oskustega uusi töötajaid, mitte kitsast spetsialiseerumist ainult logistikuks või päästekorraldajaks. Häirekeskus ei pea

mõistlikuks, et logistiku pädevus tuleb Häirekeskuses töötades eraldi juurde omandada. Kuna 2020. aasta siseturvalisuse OSKA raportis on samuti välja toodud, et päästekorraldaja ja logistik peavad olema võimelised tegema mõlemat tööd ning vajaduse korral asendama kolleege, soovitab komisjon kaaluda uue 4. taseme päästekorraldaja õppekava loomist, mis hõlmaks ka päästekorraldaja-logistiku pädevusi.

Tööandjate esindajate sõnul saavad **politseiametniku** õppekava lõpetajad küll üldjuhul oma tööga hakkama, kuid universaalne politseiametniku õppekava ei mahuta siiski kõike vajalikku ning õppekava läbimine ei taga ametile töötajaid, kes oleksid piisavalt pädevad töötama nii politsei kui piirivalve suunal. Komisjoni hinnangul on lähtumine universaalse politseiametniku mudelist mõistlik, kuid tähelepanu tuleks pöörata mõnedele kitsaskohtadele.

Komisjon tõdes õppekava analüüsi ning vestlustelt saadud õppijate ning tööandjate tagasiside põhjal, et mitmete oluliste teemade õpe on lahendatud "kohustuslike valikmoodulite" kaudu, mis ühest küljest tagavad vähemasti osa oluliste teemade käsitlemise, samas aga kitsendavad õppijate võimalust reaalselt valikmooduleid valida. Komisjon rõhutab, et olukord, kus kool valib õppija eest valikõpingud, on vastuolus kutseharidusstandardi mõttega. Samas tõid õppijad välja, et mõned olulised eriala toetavad ained (nt radikaliseerumisega seotud ohud) võiks sisalduda põhiõppes, samuti soovitakse saada oskusi, mis aitaks paremini toime tulla keeruliste vestluste pidamisega (sh surmateate edastamine), kriisiolukorras inimeste toetamisega jne. Eelnevast tulenevalt soovitab komisjon teha politseiametniku õppekavas järgnevad muudatused:

- Tuua moodulid "ressursimahuka sündmuse lahendamine", "piirkondlik politseitöö", "elektrišokirelva kasutamine", "suhtlemisoskus ja konfliktide lahendamine" valikõpingute alt põhiõpingute moodulitesse, sest ilma nende moodulite läbimiseta on keeruline töötada nii esmatasandi patrullpolitseiniku kui piirivalvurina.
- Laiendada valikõpingute loetelu järgmiste teemavaldkondadega: väikelaeva juhtimine koos otsingu- ja päästeoskustega, erisõidukite juhtimisoskus (nt ATV, mootorsaan, skuuter jm), mehitamata õhusõidukite käitamine (sh käitamise praktiline õpe), kriisiolukorrad ja nende reguleerimine, piiri valvamisel kasutatavad seiresüsteemid. Samuti soovitab komisjon jooksvalt jälgida valdkondlikke arenguid (nt infotehnoloogia osas) ning nende põhjal töötada välja ning lisada õppekavasse uusi valikõpingute mooduleid.

Komisjon nendib, et täiendavate moodulite lisamine põhiõpingute hulka võib kaasa tuua vajaduse õppekava mahu (praegu 100 EKAPit) suurendamise järele, kuid peab muudatusi oluliseks, tagamaks lõpetajate teadmiste ja oskuste vastavus tööturu vajadustele.

Kõikide kutseõppe vara- ja isikukaitse õppekavarühma õppekavade puhul toob komisjon kitsaskohana välja, et hetkel ei võimalda õppekavad õppijal saada tervikvaadet siseturvalisuse valdkonnast ehk kõigist neljast suunast: politsei ja piirivalve, pääste, päästekorraldus ning vanglateenistus, kuigi 21. sajandi muutuvas julgeolekukeskkonnas on oluline, et lõpetaja oleks kursis kõigi siseturvalisuse valdkonna teemadega. Kuna õppe tihedamale integreerimisele siseturvalisuse eri valdkondade vahel on keskendutud ka SKA ühtses integreeritud haridusmudelis, soovitab komisjon lisada kõikidesse ÕKR esmaõppe

õppekavadesse uus integreeritud siseturvalisuse valikõpingute moodul, mis annaks õppijatele võimaluse tutvuda kõikide siseturvalisuse erialade töö olemuse ja eripäraga (nt sündmuste juhtimise korraldus erinevates ametites, ametite ressursid ja nende kasutamine, ametite ühine toimimine kriisiolukorras). Muuhulgas soovitab komisjon kasutada mooduli rakendamisel simulatsioonikeskuse võimalusi.

Samuti soovitab komisjon lisada **kõikide esmaõppe õppekavade** valikõpingutesse psühhosotsiaalse kriisiabi, kuivõrd õppekavade lõpetajate näol on tegemist eesliinitöötajatega, kes puutuvad igapäevaselt kokku erinevate kriisisituatsioonidega.

Eneseanalüüsist selgub, et SKA täienduskoolitustest ligi 80% viiakse läbi Siseministeeriumi valitsemisala asutustele ja teistele partnerametitele, kuid järjest enam on klientideks ka teised turvalisust tagavad organisatsioonid, suured era- ja riigiettevõtted (nt Tallink Grupp AS, AS Tallinna Lennujaam, Eesti Energia AS) ning kohalikud omavalitsused. Päästekolledži juht tõi vestlusel ühe kolledži väljakutsena esile täienduskoolituste suure mahu, mistõttu on muutunud keeruliseks Päästeameti enda töötajate koolitamine, sest puuduvad instruktorid ja vabad koolituste kuupäevad Väike-Maarja harjutusväljakul koolitamiseks. Komisjon peab oluliseks SKA rolli täienduskoolituste pakkumisel ja selle kaudu siseturvalisuse valdkonna teadlikkuse tõstmisel, kuid soovitab jälgida, et koolituste pakkumisel oleks tagatud eelisjärjekorras ametite enda vajadused ning alles seejärel teiste riigiasutuste ning eraettevõtete tellimused.

Õppekavade moodulite rakenduskavad

Eneseanalüüsist ning vestlustest õppekavade arendajatega selgus, et 2023. aastal on õppekavade arendamise fookuses töörühmade ühistöö moodulite rakenduskavadega, millele on sisendiks huvigruppide poolt antud tagasiside.

Komisjoni hinnangul on ÕKR õppekavade rakenduskavades kirjeldatud õppe- ja hindamismeetodid asjakohased. Vestlustel ÕKR õppijate ja vilistlastega selgus, et nad hindavad kõrgelt praktilist lähenemist õppetöös, mis aitab neil nn teooriaõppes õpitut paremini kinnistada ja annab juurde palju väärtuslikke praktilisi kogemusi. Kõrgelt hinnati erinevaid lõiminguid, mis tagavad õppe sidususe ning aitavad õpitavat paremini kinnistada (nt lõimitud aine- ja keeleõpe vanglaametniku õppekaval, kus õppija viib simuleeritud keskkonnas läbi järelevalvealaseid toiminguid, kuid kogu suhtlus toimub vene keeles; õppekava läbivad kaasused politseiametniku õppekaval, kus nt liikluskaasustesse on integreeritud riikliku järelevalve, süüteomenetluse ja turvataktika teemad).

Komisjon tunnustab, et õppekavade rakendamisel pööratakse erilist tähelepanu moodulite sidususele ning üldoskuste lõimimisele erialaõppesse sh lõimitud aine ja keeleõpe, mis toetab erinevateks töösituatsioonideks vajalike pädevuste omandamist. Samas politseiametniku õppekava õppijad tõid vestluses välja kohatise sidususe puudumise erinevate moodulite teemade vahel ja õppejõudude omavahelise koostöö osas teemade käsitlemisel. Komisjon soovitab analüüsida politseiametniku õppekava moodulite teemade sidusust ning pöörata enam tähelepanu suhtlemisoskuste ja taktikaoskuste teemade

integreeritusele ning õppejõudude omavahelisele koostööle sarnaste tehnikate õpetamisel.

Eneseanalüüsis on rakenduskavade osas välja toodud parendustegevusena **päästja ja päästemeeskonna juhi õppekava** moodulite rakenduskavas hindamiskriteeriumite ja teemade täpsustamine ning kontaktõppe mahtude optimeerimine teemade lõikes mooduli sees. Päästja õppekava õppijad tõid vestluses välja, et õppekavas on võrreldes teiste teemadega suur maht ennetusel, mida käsitletakse erinevate õppejõudude poolt sarnase nurga alt ning selle arvelt võiks olla rohkem praktilise õppe tunde (nt suitsusukeldumine ja avariidega seotud olukorrad). Rakenduskava analüüsile ja õppijate tagasisidele tuginedes soovitab komisjon vähendada päästja õppekaval päästeala ennetustöö teoreetilise tundide mahtu ning suurendada selle arvelt praktilise ennetusalase õppe osakaalu.

Päästekorralduse õppekava õppijad tõid välja, et tutvumispraktikat Häirekeskuses võiks rohkem olla ning see võiks sisaldada ka öövahetusi, et päästekorraldaja tööst paremat ülevaadet saada. Rakenduskava analüüsile ja õppijate tagasisidele tuginedes soovitab komisjon suurendada tutvumispraktika mahtu alusõpingute moodulis.

Järeldused:

Tugevused

- Õppekavade ja rakenduskavade arendustegevus toimub tihedas koostöös partnerametitega.
- Õppekavade rakendamisel pööratakse erilist tähelepanu moodulite sidususele ning üldoskuste lõimimisele erialaõppesse, sh lõimitud aine ja keeleõpe, mis toetab erinevateks töösituatsioonideks vajalike pädevuste omandamist.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused

- Komisjon tõdes õppekava analüüsi ning vestlustelt saadud õppijate ning tööandjate tagasiside põhjal, et politseiametniku õppekava mitmete oluliste teemade õpe on lahendatud “kohustuslike valikmoodulite” kaudu. Komisjon rõhutab, et õppija peab saama teha ise teha valikuid, mis toetavad tema edasisi karjääriplaane ning soovitab tuua moodulid “ressursimahuka sündmuse lahendamine”, “piirkondlik politseitöö”, “elektrišokirelva kasutamine”, “suhtlemisoskus ja konfliktide lahendamine” valikõpingute alt põhiõpingute moodulitesse, sest ilma nende moodulite läbimiseta on keeruline töötada nii esmatasandi patrullpolitseiniku kui piirivalvurina.

Arenguvõimalused

- Õppijad tõid vestlustel välja, et neil on oluline omandada oskused, mis aitaksid paremini toime tulla keeruliste vestluste pidamisega (sh surmateate edastamine), kriisiolukorras inimeste toetamisega jne. Komisjon soovitab lisada kõikide õppekavade valikõpingutesse psühhosotsiaalse kriisiabi temaatika.
- Komisjoni hinnangul ei paku õppekavarühma õppekavad õppijale võimalust omandada tervikvaade siseturvalisuse valdkonnast, kuigi 21. sajandi muutuvas julgeolekukeskkonnas on oluline, et lõpetaja oleks kursis kogu siseturvalisuse valdkonnaga. Komisjon soovitab lisada kõikidesse õppekavarühma õppekavadesse

uus integreeritud siseturvalisuse valikõpingute moodul, mis võimaldaks õppijatel tutvuda kõikide siseturvalisuse erialadega ning seeläbi suunata tulevasi lõpetajaid edukalt koostööd tegema ning töötama erinevates siseturvalisuse asutustes (nt sündmuste juhtimise korraldus erinevates ametites, ametite ressursid ja nende kasutamine, ametite ühine toimimine kriisiolukorras). Muuhulgas soovitab komisjon kasutada mooduli rakendamisel simulatsioonikeskuse võimalusi.

- Komisjon soovitab politseiametniku õppekaval laiendada valikõpingute loetelu järgmiste teemavaldkondadega: väikelaeva juhtimine koos otsingu- ja päästeoskustega, erisõidukite juhtimisoskus (nt ATV, mootorsaan, skuuter jm), mehitamata õhusõidukite käitamine (sh käitamise praktiline õpe), kriisiolukorrad ja nende reguleerimine, piiri valvamises kasutatavad seiresüsteemid. Samuti soovitab komisjon jooksvalt jälgida valdkondlikke arenguid (nt infotehnoloogia osas) ning nende põhjal töötada välja ning lisada õppekavasse uusi valikõpingute mooduleid.
- Politseiametniku õppekava õppijad tõid vestluses välja kohatise sidususe puudumise erinevate moodulite teemade ja õppejõudude omavahelise koostöö osas teemade käsitlemisel. Komisjon soovitab analüüsida politseiametniku õppekava moodulite teemade sidusust ning pöörata enam tähelepanu suhtlemisoskuste ja taktikaoskuste teemade integreeritusele ning õppejõudude omavahelisele koostööle sarnaste tehnikate õpetamisel.
- Päästja õppekava õppijad tõid vestluses välja, et õppekavas on võrreldes teiste teemadega suur maht ennetusel, mida käsitletakse erinevate õppejõudude poolt sarnase nurga alt ning selle arvelt võiks olla rohkem praktilise õppe tunde (nt suitsusukeldumine ja avariidega seotud olukorrad). Rakenduskava analüüsile ja õppijate tagasisidele tuginedes soovitab komisjon vähendada päästja õppekaval päästeala ennetustöö teoreetilise tundide mahtu ning suurendada selle arvelt praktilise ennetusalase õppe osakaalu.
- Päästekorralduse õppekava õppijad tõid välja, et tutvumispraktikat Häirekeskuses võiks rohkem olla ning see võiks sisaldada ka öövahetusi, et päästekorraldaja tööst paremat ülevaadet saada. Rakenduskava analüüsile ja õppijate tagasisidele tuginedes soovitab komisjon suurendada tutvumispraktika mahtu alusõpingute moodulis.

3.2 Õppimine ja õpetamine

Hindamiskriteeriumid

1.õppijate erialavalik on toetatud;

2.õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;

3.õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;

4.õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel tööl ja praktikal lähtub õpiväljunditest;

5.õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad.

Analüüs

Õppijate erialavaliku toetamine

Eneseanalüüsist selgub, et SKA kasutab eri sihtrühmadeni jõudmiseks ja neile õppimisvõimalustest info jagamiseks järgmisi võimalusi:

- eesti- ja ingliskeelne kodulehekülg, sh eraldi eesti ja venekeelsed kampaanialeheküljed sisseastumiseks;
- sotsiaalmeediakontod erialasid tutvustavate videote ja õppijate kogemuslugudega;
- erialade tutvustamine telesaadetes;
- toimuvad lahtiste uste päevad nii kohapeal kui virtuaalselt;
- õppijad käivad üldhariduskoolides tunde ja karjääripäevi läbi viimas ning koolid saavad käia ekskursioonidel akadeemias;
- kolledžid teevad erialade populariseerimiseks ja õppijate leidmiseks tihedat koostööd partnerasutustega (nt kevadeti toimub Tapa sõjaväelinnakus traditsiooniline karjääripäev);
- SKA on partneriks gümnaasiumidele sisekaitseõppe läbiviimisel.

Sisseastumisel toimuvad kutsesobivusvestlused, kandidaadid peavad vastama vastava valdkonna kutsesobivusnõuetele; politseiametniku, vanglaametniku ja päästekorraldaja õppekavale kandideerijad peavad läbima taustakontrolli. Tagasisidet vastuvõtuprotsessi kohta saab ÕKR eelkõige õppijatelt, keda küsitletakse vastuvõtuprotsessi ja SKA-ga kohanemise seoses, vastuvõtuprotsessi arendamisel tehakse tihedat koostööd ametkondadega.

Eneseanalüüsist ning vestluste põhjal kolledžite juhtide ja tööandjate esindajatega selgus, et SKA-l on seoses vastuvõtuprotsessiga plaanis mitmed muudatused:

- Politsei- ja piirivalvekolledžis plaanitakse koostöös Politsei- ja Piirivalveametiga ühtlustada erinevatel õppevormidel õppijate vastuvõtukriteeriumid, sest statsionaarse ja mittestatsionaarse õppe vastuvõtutingimused pole sarnased (nt

kutsesobivusvestluse kriteeriumid või füüsiliste katsete nõuded), kuigi õppijad õpivad samal õppekaval;

- Justiitskolledžis on edaspidi kavas suunata kommunikatsiooni fookus nn karjääripöörajatele, kuna ametikoha kuvand ei soosi täna noorte gümnaasiumilõpetajate õppima tulekut;
- Päästekolledž plaanib edaspidi teha vastuvõtul tihedamat koostööd Häirekeskusega, et teadvustada õppima asujatele päästekorraldaja töö keerukust (sh vaimne pool) ning õppima oodatakse pigem inimesi, kes on juba elukogemusega, et vältida hilisemat väljalangemist eriala sobimatuse tõttu. Koostöös asutusega pakutakse tulevastele õppuritele võimalust tulla päästekorraldaja tööga tutvuma erinevates regionaalsetes keskustes kohapeal, mis peaks andma parema ülevaate töö keerukusest.

Komisjon toob esile sihtrühmapõhist ja läbimõeldud teavitustegevust erialade tutvustamisel ja koostööd partnerasutustega potentsiaalsete õppijate sihtrühmani jõudmisel ning hindab kolledžite poolt välja toodud vastuvõtuprotsessiga plaanitavad muudatused asjakohasteks.

Samas peab komisjon oluliseks rõhutada, et nt akadeemia avalehel kuvatud sisseastujatele suunatud reklaaminfos ei ole visuaalselt esindatud päästekorraldaja eriala, sest reklaamfotol on üks politseivormis kadett, üks Maksu- ja Tolliameti vormis kadett, üks vanglaametniku vormis kadett ning üks päästja vormis kadett.

Allikas: Sisekaitseakadeemia veebileht 02.06.2023

Info päästekorraldaja eriala kohta ei pruugi seetõttu sihtrühmani jõuda, kuigi vajadus päästekorraldajate järele on suur. Vestluses tööandjate esindajatega toodi Häirekeskuse poolt välja, et Häirekeskus ootab SKA-lt veelgi aktiivsemat osalust päästekorraldaja ameti propageerimisel, mistõttu soovitab komisjon analüüsida sisseastumiskampaania rõhuasetusi ning pöörata võrdselt tähelepanu kõikide erialade nähtavusele. Samuti võiks kaaluda päästekorraldaja sisseastumiskatsetel psühholoogiliste testide rakendamist, et saada ülevaade kandidaatide isiksuslike omaduste sobivuse kohta ja/või rakendada nö proovitöö katset, kus kandidaat kuulab nt tunni aja vältel Häirekeskuse kõnesid, et tõsta teadlikkust erialal töötamise pingelisusest ja vähendada hiljem õpingute katkestamist.

Erinevatest vestlustest selgus, et vähesed politseiametniku statsionaarse õppe lõpetajad otsustavad piirivalves töötamise kasuks ning eelistatud on patrullpolitseiniku töö. Komisjon soovitab valdkonna esindajate abil õppetöö käigus piirivalve tööd õppijatele rohkem propageerida, et tekis arusaam selle eripärast ning oleks tagatud jätkusuutlikkus ka piirivalve osas.

Õpikeskkond

Akadeemia õppekeskused asuvad Tallinnas, Paikusel, Väike-Maarjas ja Narvas. Territooriumitel on õppehooned, harjutusväljakud, ühiselamud ja spordirajatised. Harjutusväljakud ja praktiliste harjutuste vahendid on kolledžite vahel ristkasutuses. Hindamisperioodil rajati Tallinnasse akadeemia nüüdisaegseid vajadusi arvestav energiasäästlik ja innovaatiline uus õppehoone, mis sisaldab lisaks auditooriumitele ka kõiki vajalikke eriotstarbelisi ruume: laboratooriumid, simulatsioonikeskus, spordi- ja treeningruumid (sh siselasketiir).

2020. a. valmis Narva õppekeskus, mida kasutavad ühiselt koos akadeemiaga ka Politsei- ja Piirivalveamet ning Tartu Ülikooli Narva Kolledž. Narva õppekeskust kasutatakse peamiselt praktikateks (nt politsei- ja piirivalvekolledži tutvumispraktikad, avaliku korra kaitsmise praktikad ja piirikontrolli praktikad).

Eneseanalüüsist ja vestlustest selgus, et õpikeskkonna arendamisesse panustavad aktiivselt ka tööandjad/ametid (nt on koostöös Justiitsministeeriumiga rajatud vanglateenistuse õppekambrid, Päästeamet on aidanud soetada kaasaegset päästetehnikat ning toetanud simulaatorite ehitust ja soetamist).

Kuna suurem osa ÕKR õppekavadest on e-õppe toega ning akadeemia kasutab õppe korraldamisel ja läbiviimisel infotehnoloogilisi vahendeid ja innovaatilisi lahendusi, on õpikeskkonna arendamise üks fookustest infotehnoloogilise keskkonna arendamine.

Õppijad hindasid vestlustel kõrgelt Tallinna õppekompleksi võimalusi ja kompaktsust, samas tõid probleemidena välja, et suurenenud õppurite hulga tõttu ei jätku kõigile tehnilisi vahendeid, Tallinna õppekompleksi õppeklassid jäävad rühmadele väikseks, õppetöös kasutatavad tarkvaraprogrammid (Apollo, HKSOS) ei ole töökindlad ning jooksevad tihti kokku.

Enim kriitikat pälvisid amortiseerunud ja vananenud ühiselamud Tallinna õppekeskuses. Samas saab komisjon vestluste ning eneseanalüüsi põhjal kinnitada, et akadeemia on õppijate elamistingimuste probleemi teadvustanud ning ühiselamute kaasajastamine on üks SKA investeeringute prioriteetidest.

Eneseanalüüsis on arenguvaatena välja toodud mitmeid olulisi õpikeskkonna parendusi: nt vanglatöö kaasaegsete tehnoloogiliste võimalustega õppekambri ehitamine, täiendavate ruumilahenduste leidmine päästevahendite hoiustamiseks ja hoolduseks Väike-Maarjas ning harjutusväljaku uuendamine Väike-Maarja õppekeskuses, Paikuse õppekeskuse õppe- ja elamistingimuste kaasajastamine.

Komisjoni hinnangul on ÕKR õpikeskkond kaasaegne ning toetab õppekavades kirjeldatud õpiväljundite saavutamist. Esile tõstmist väärib praktilise õppega seotud keskkonna nüüdisaegsus (nt simulatsioonikeskus, Väike-Maarja õppekeskuse juurde kuuluv harjutusväljak, õppelaborid, Tallinna õppekeskuse staadionialal paiknev õppeotstarbeline piiririba) ning väga head sportimisvõimalused ja vahetu sunni ning erivahendite kasutamise treenimise võimalused.

Akadeemia digitaristu on heal tasemel ning selle edasiarendamisega tegeletakse süsteemselt, arvestades seejuures koostöövõimalusi partnerametitega (nt on eneseanalüüsis ühe parendustegevusena välja toodud õppetööks oluliste testkeskkondade kasutamiseks erinevate ametkondade IT võrkude ühildamise võimaluse loomine akadeemia IT võrguga).

Õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktika korraldus

Õppekorraldust reguleerivad akadeemias järgmised asjakohased dokumendid: õppekava statuut, õppekorralduse eeskiri, akadeemiline kalender ja õppetöö graafik. Tunniplaanide optimaalseks ja õppijakeskseks planeerimiseks on kokku lepitud tunniplaanide koostamise põhimõtted.

Igaks õppeaastaks koostavad kolledžid kõigi õppekavade õpperühmadele lähtudes nende õppe pikkusest õppetöö graafiku, milles määratakse ära koolis toimuva õppe ja ametites toimuva praktika perioodid ning aeg kutseeksamiteks. Õppetöö graafiku koostamine on tõsine väljakutse, sest õpperessursid (sh õppejõud) on ristkasutuses ning praktika korraldamisel tuleb arvestada ka tööandjate võimekusega.

Eneseanalüüsist selgub, et õppetöö korraldamisel lähtub ÕKR eelkõige õppijakesksusest, st et õppetöö oleks mitmekesine, vaheldusrikas ja koormuse võrdse jaotusega kogu õppeaasta ulatuses.

Ametkondliku suunamisega õpperühmade puhul arvestab ÕKR ka tööandja soovidega:

- Vanglaametniku õppekaval rakendatakse pilootprojektina õppekorraldust, kus suurem osa õppest toimub töö- ja elukohale lähedal, st ka teoreetilised loengud on viidud vangla õpperuumidesse, et vältida ametniku pikemaajalist eemalolekut töökohast. Õppijad tõid vestluses välja, et selline õppekorraldus on neile sobilik.
- Päästja õppekaval on tulenevalt Päästeameti esindajate ja õppijate tagasisidest muudetud rühmade õppeperioodi (varasema kaheksanädalase suvevaheaja asemel suunatakse õppijad kahenädalase vaheaja järel praktikale, mille tulemusel lühenes õpingute periood).
- Justiitskolledž võimaldab õppijatel kuni 0,2 koormusega vanglas tööd jätkata juhul, kui see ei sega õppetöös edasijõudmist.
- Politseiametniku eriala mittestatsionaarses vormis õppurid töötavad õpingute kõrvalt 1,0 koormusega.

Õppes kasutatakse kontaktõpet, kaugõpet, lähiõpet, individuaalset õpet, lõimitud aine ja keeleõpet (LAK) ja integreeritud õpet (õppejõudude koostöös lõimitud erialane õpe, kus kahe erineva õppeaine ühisosa põimitakse ning viiakse läbi ühine tund koos teise eriala õppejõuga).

Eneseanalüüsist selgub, et ÕKR õppijate iseseisva töö toetamiseks ja õppe paindlikkuse tõstmiseks toimub arendustöö, et kõik õppekavade moodulid saaksid lähema 2–3 aasta jooksul digitaalse toe Moodles. SKA kehtivas arengukavas on eesmärgiks moodulitele ja õppeainetele digitaalse toe pakkumine 90% ulatuses. ÕKR on parendustegevusena välja toonud digitaalsete ja interaktiivsete materjalide valiku laiendamise õppija iseseisva töö

toetamiseks. Komisjon hindab parendustegevuse asjakohaseks, sest see haakub ka õppijatelt saadud tagasisidega, et teoreetiline õpe võiks olla rohkem iseseisva töö vormis.

Eneseanalüüsi kohaselt planeeritakse õppetööd lähtuvalt moodulite rakenduskavas olevate teemade ja oskuste omandamise loogilisest järjekorrast (nt justiitskolledži õppekavadel on õigusteemade õpetus viidud võimalikult õpingute lõpuperioodi selleks, et õppijad seostaksid selgemalt õiguslikke nüansse praktiliste kogemustega, paljusid teemasid õpetatakse paralleelselt ja nende lõppedes integreeritakse viimased kohtumised ühiseks kompleksülesandeks õppekambrisse).

Praktiline õpe on ÕKRs äärmiselt oluline õppetöö vorm, suur osa praktilistest tundidest toimub osarühmades (väiksemad õpperühmad), lõimitult ja/või reaalses töökeskkonnas:

- päästekorraldaja eriala õppijatel toimub praktiline osa õppetööst 112-õpikeskkonnas; politsei- ja piirivalvekolledži õppijad kontrollivad isikuid ja transpordivahendeid Tallinna sadamas;
- politsei- ja piirivalvekolledžis ja justiitskolledžis toimuvad praktilised ühistunnid, mille eesmärk on tuua välja ainete/moodulite kokkupuutepunkte ning ühtlasi arendada ka õppurite keeleoskust (nt praktiline sõidukite peatamine, suhtlemine võõrkeeles, rikkumise tuvastamine, menetlemine);
- kriisireguleerimise ja patrulltegevuse koordineerimiseks kasutatakse erinevate sündmuste lahendamiseks simulatsioonikeskkondi.

Kuna praktiline õpe on seotud suurte riskidega, on väga olulisel kohal nii õppes kui praktikal tööohutus. ÕKRi õppijad läbivad tööohutuse alaste teemade sissejuhatuse õppekavade töökorralduse moodulis, see on läbivalt oluline hindamiskriteerium kutseeksamil.

SKA-l on õppetegevuse läbiviimiseks kaasaegne ja mitmekülgsete võimalustega simulatsioonikeskus, kus saab virtuaalselt luua erinevaid elulisi olukordi, mida lahendada. Käimas on rahvusvaheline projekt FightAR, mille raames luuakse liitreaalsuse võimalused esmaabi ja liiklusõnnetuste õppesse. Virtuaalsimulatsiooni keskkonnas toimub ka päästemeeskonna juhtide kutseeksam.

Simulatsioonikeskuse külastuse käigus selgus, et selle võimaluste kasutamine erineb õppekavati. Kõige enam kasutatakse simulatsioonikeskust päästjate ja päästemeeskonna juhi õppes, sest platvorm annab võimaluse simuleerida ka selliseid päästesündmusi, mida praktilises õppes reaalsete vahenditega on keeruline luua. Päästja õppekava vilistlased tõid vestluses välja, et simulatsiooniharjutusi võiks veelgi rohkem olla. Eneseanalüüsis on välja toodud, et simulatsioonikeskuse võimaluste ärakasutamine on hoogustunud, samas kogu potentsiaali kasutamine nõuab veel õppejõudude julgustamist.

ÕKR on eneseanalüüsi alusel planeerinud parendustegevusena õppekavade omavahelise integreerimise õppijate praktiliste ühistegevuste kaudu, sh simulatsioonidepõhised tegevused ja simulatsiooniharjutuste arvu suurendamise. Komisjon nõustub planeeritud parendustegevusega ning soovitab tasemeõppe õppekavade õppetöös senisest enam ära kasutada unikaalse simulatsioonikeskuse võimalusi (sh erinevate erialade koostöös) ja

võimaldada kõikide õppekavade õppijatel vähemalt korra õpingute jooksul simulatsioonikeskust kasutada.

Kõikide erialade õppijad ja vilistlased olid seisukohal, et praktilise õppe maht võiks olla suurem ning teooria osa saaks õppida rohkem iseseisvalt. Komisjon soovitab suurendada teoorialoengute arvelt iseseisvat veebiõpet ning lisada selle arvelt praktilisi tunde, et kõik õppijad saaksid vajalikke seadmeid proovida ning praktilisi tegevusi harjutada.

Praktikakorraldus on kirjeldatud praktikajuhendis, praktika hindamise üldprintsiibid Sisekaitseakadeemia praktika juhendis ja moodulite rakenduskavades või praktika programmides. Praktikat (sh hindamine) puudutava info leiab õppija Tahvlist ja praktika veebikeskkonnast.

Praktika toimub akadeemia partnerasutustes (Politse- ja Piirivalveamet, Päästeamet, Häirekeskus, vanglad). Praktikakohad planeerib koos partnerasutustega kolledži praktikakuraator. Süüteomenetleja õppekaval õppijad organiseerivad praktika iseseisvalt koostöös Politsei- ja Piirivalveametiga.

Eneseanalüüsist selgub, et Moodle'is on olemas praktikakursus, kuhu on koondatud kogu vajalik info (dokumendid, praktikaprogramm, praktika ajakava, praktikaaruande kaitsmise korraldus, tähtajad). Moodle'is esitatakse ka praktikaaruanne ja juhendaja hindamisleht ning toimub praktikaaruannete tagasisidestamine. Enne praktika algust toimub õppijatele infotund, kus selgitatakse praktika eesmärke, õpiväljundeid, tegevusi, ajakava ja tähtaegu, protseduure ja reegleid.

Praktika tulemuslikkuse hindamisel võetakse arvesse koostatud praktikaaruannet, praktikakoha juhendaja hinnangut ning aruande kaitsmist. Praktikaülesannete täitmist tagasisidestab ja hindab praktika jooksul praktikajuhendaja. Lõpphindamine toimub praktika kaitsmisena komisjoni ees, kuhu kuuluvad nii SKA kui tööandjate esindajad.

Eneseanalüüsi põhjal saab kolledžite praktikakorralduse heade näidetena välja tuua järgmist:

- Justiitskolledžis toimub enne iga praktikat ühine infoseminar, kus osalevad vastutav õppejõud, ameti poolsed juhendajad ja praktika kuraator, et tagada ühtsed arusaamad ja tegevused praktikal. Tutvumispraktika raames on ette nähtud kõikide vanglate külastused.
- Päästja õppekaval toimub praktikaaruande kaitsmine seminari vormis, mis annab õppijatele võimaluse kuulata kaasõppijate kogemust, grupis analüüsida/anda tagasisidet praktikal toimunust ja teha ühiselt parendusettepanekuid.
- Politseiametniku õppekava statsionaarses õppes toimuvad esimesed praktikad Ida-Virumaal Ida prefektuuris riiklikel kaalutlustel ja keelepraktika saamise huvides. Enamlevinud väärtegude menetlemise ja kriminaalmenetluse alustamise praktika toimub üldjuhul õppija tulevases töökohas.

Vastavalt SKA praktika korrale määrab praktika juhendaja partnerasutus ning juhendajal peaks olema juhendatavas valdkonnas töökogemus vähemalt kaks aastat ja läbitud juhendajate koolitus. Eneseanalüüsist selgub, et SKA korraldab regulaarselt

praktikajuhendajate koolitusi ning vajadusel infotunde. Koolitustel on osalenud 913 praktikatega seotud inimest ametitest ja akadeemiast ning teistest koolidest/partnerasutustest. Tihedas koostöös tööandjatega on akadeemia ellu viinud ESF rahastusel kolm praktikasüsteemi arendamist toetavat projekti, mille käigus loodi hea praktika tava**,** mida saab oma töös aluseks võtta iga praktikajuhendaja. Komisjoni poolt väärib tunnustamist praktika ettevalmistamist, korraldamist, hindamist ja tagasisidestamist toetav erialade ülene veebikeskkond https://praktikad.ee/, kuhu on lisatud Moodle keskkonnas e-baaskursus algajatele juhendajatele.

Akadeemia on eneseanalüüsis parendustegevusena välja toonud Päästeameti praktikajuhendajatele päästja ja päästemeeskonna juhi praktika osas kohustuslike põhitegevuste loendi koostamise koos selgitustega. Parendustegevus haakub päästekolledži vilistlaste poolt välja tooduga, et kool peaks kõigile praktikajuhendajatele (eriti komandode tasandil) selgitama praktika eesmärki, nõudmisi jms, ka õppekava juht tõi vestluses välja, et juhendajate arendamisse peab rohkem panustama.

Vestlustest vara- ja isikukaitse õppekavarühma erinevate erialade praktikajuhendajate ja õppijatega selgus, et juhendajateks on siiski ka ametnikke, kes pole vastavat koolitust läbinud. Komisjon soovitab akadeemial jälgida, et kõik juhendajad oleks praktikajuhendaja baaskoolituse läbinud ning veenduda, et kõik juhendajad on saavutanud praktikajuhendaja baaskoolituse õpiväljundid.

Päästekolledži vilistlased tõid vestlusel välja, et kuna reaalsed päästemeeskonnad on alamehitatud, rakendatakse päästemeeskonna juhi õppekaval õppivat praktikanti sageli pigem päästjana kui meeskonna juhina ning seetõttu ei täida praktika oma eesmärki. Komisjon soovitab jälgida, et praktikakoht võimaldaks täita praktika eesmärke ning praktikanti ei rakendataks praktika käigus praktikaväliste ülesannete täitmiseks.

Päästekorraldaja, politseiametniku ja vanglaametniku õppekaval õppijad tõid vestlustes välja vastuolu koolis õpitud teooria ning praktikal toimuva vahel ning viitasid asjaolule, et tihti puudub õppejõududel ja praktikajuhendajatel omavaheline konsensus, kuidas mingeid protseduure või tegevusi on õige sooritada, mis tekitab õppijates segadust. Näitena toodi, et praktikal on öeldud, et unustage ära, mis koolis õppisite ning antud suunised, kuidas tegelikult tegema/käituma peaks. Komisjon soovitab kaardistada õppijate abil protseduurid ja tegevused, kus on võimalikud erinevad lähenemised ning seejärel ühtlustada teooriat õpetavate õppejõudude ning praktikajuhendajate arusaamu läbi ühiste arutelude ja leida konsensuslik lahendus või leppida kokku, kuidas erisusi õppijatele põhjendada.

Iseseisev töö

Eneseanalüüsist selgub, et õppurite iseseisva töö toetamiseks ja õppe paindlikkuse tõstmiseks suurendatakse õppes järjest enam digitaalse toe osakaalu: ÕKR õppekavadest on päästekorraldaja, vanglaametniku ning politseiametniku kutseõppe õppekavad täies mahus digitoega ehk kõikidele õppekava moodulitele on loodud e-kursus. Komisjon tutvus mõnede e-kursustega ja järeldas, et need on asjakohased ning toetavad õppijate iseseisvat õpet.

Päästjate ja päästemeeskonna juhtide kutseõppes on iseseisva töö osakaal väike ja valdavalt seotud õppekirjanduse ja materjali läbitöötamise (õppevideod ja e-õpiobjektid) ning päästetehnika käsitsemise harjutamisega koolis. Iseseisva töö osakaalu suurendamist praktilistes moodulites takistab päästetehnika piiratud kasutamisvõimalus (seda saab kasutada ainult koolis, valdavalt õhtusel ajal).

Politsei- ja piirivalvekolledžis on iseseisva töö ülesanded mitmekesised: nt erinevate dokumentide koostamine, praktilised harjutused (teenistusrelva lahti võtmine ja kokkupanek, enesekaitsevõtete kinnistamine, väljakutsete lahendamine jne); enesekontrolli testide lahendamine; e-õpiobjektidega töötamine; esseede kirjutamine; esitluste koostamine ja esitluseks valmistumine, kaasuste lahendamine, tunnis tehtud praktiliste harjutuste tulemuste vormistamine, erinevate menetlusdokumentide ja toimikute koostamine.

Eneseanalüüsist selgub ka, et iseseisvate tööde tagasisidestamine toimub Moodle keskkonnas, e-kirjaga või kontaktõppe raames. Iseseisvate tööde nõudeid tutvustatakse õppuritele iga mooduli/teema alguses. Iseseisvate tööde mahu ja asjakohasuse kohta annavad õppijad tagasisidet mooduli lõpus ja fookusintervjuudel.

Õppijate tagasiside iseseisvate tööde tagasisidestamisele on positiivne, kuid vestlustes toodi välja, et teoreetiline õpe võiks olla veelgi rohkem iseseisva õppe vormis ning kontaktõppes võiks toimuda juba praktilised tegevused ning iseseisvalt loetu kinnistamine ja tagasisidestamine. Vestluses õppekava juhtidega selgus, et iseseisev töö vajab õppekavades rohkem lahtimõtestamist, et suunata tänaseid noori efektiivsel moel iseseisvalt õppima.

Eneseanalüüsist ja vestlusest õppijatega selgus, et vajadusel pakutakse õppijatele individuaalset abi (nt päästja õppekaval on kõrgusekartusega õppijatele korraldatud individuaalseid konsultatsioone, kus õppejõud toetab õppijat kõrgusega seotud päästetegevuste harjutamisel, enesekaitse eksamiks valmistumiseks iseseisvalt matisaalis ning harjutusi sooritades on õppejõud õppetöö välisel ajal toeks). Komisjon hindab kõrgelt õppejõudude panust õppijate iseseisva õppe toetamisel läbi individuaalsete konsultatsioonide.

Õppekorraldusliku info vahendamisel õppijatele on kolledžitel erinevad praktikad ja vastutuse jaotused ning vestlustest õppijatega selgus, et õppekorraldusliku info vahendamise kvaliteet on kolledžites erinevatel tasemetel. Päästekolledži õppijad kiitsid kiiret infovahetust, samas kui politsei- ja piirivalvekolledži õppijad tõid probleemina välja paindumatuse ja eksimused tunniplaani koostamisel (nt paar päeva enne õppeaasta lõppu tuli info, et üks aine on läbimata, mistõttu tehti viimasel minutil suured muudatused).

Olulise väljakutsena kõikide kolledžite puhul jäi vestlustel õppekava juhtide ja õppejõududega kõlama tunniplaani koostamise keerukuse teema erinevate õppekohtade ning õppejõudude ristkasutuse tõttu.

Komisjon leiab, et õppekorraldusliku info jõudmine õppijatele on võtmetähtsusega õppijate õpimotivatsiooni säilimisel ning soovitab kolledžitel probleemile ühiselt lahendust otsida,

mh nt jagada omavahel tunniplaani koostamise ning õppijatele info vahendamise parimaid praktikaid.

Õppesisu, -metoodika ja hindamine

Õpiväljundite saavutamise protsess, sh õppe sisu, metoodika, hindamine, lõimingud jms on detailselt lahti kirjutatud ÕKRi õppekavade rakenduskavades. Hindamismeetodid ja -kriteeriumid tuletatakse õpiväljunditest ning jälgitakse, et need oleksid seotud ja mitmekesised ning toetaksid õppijat teadmiste ja oskuste omandamisel.

Õppekavade rakendamisel järgitakse teemade ja moodulite loogilise järgnevuse printsiipi (nt vanglaametniku õppekavas on õigusteemad õpingute lõpus, et õppurid seostaksid õiguslikke nüansse praktiliste kogemustega).

Eneseanalüüsi ja õppekavade rakenduskavade põhjal saab väita, et ÕKR õppetöös kasutatakse erinevaid teemasid lõimivaid õppemeetodeid ning hindamisülesandeid:

- ÕKRs kasutatavad õppemeetodid on õppijakesksed: grupitöö, meeskonnatöö, suulised ja kirjalikud ettekanded/presentatsioonid/esitlused, simulatsioon, videod, kaasused, rollimängud, külastused/visiidid/tutvumiskäigud teistesse organisatsioonidesse, eneseanalüüsid, arutelud, kompleksülesanded, demonstratsioonid; LAK-õpe;
- praktilisi harjutusi viiakse läbi rollimängu põhiselt (nt järelevalvetoimingud õppekambris), õppetöö oluliseks osaks on erinevatel koostööõppustel osalemine (nii kolledžitevahelised kui ka ametite poolt korraldatud);
- teoreetiline õpe on seostatud praktiliste ülesannete lahendamisega (nt liiklusjärelevalve aines toimub peale sõidukiiruse mõõtmise teoreetiline õpe kiiruse mõõtmisest liikluses).

Keeleoskuse arendamiseks kasutatakse lisaks tavalisele keeleõppele ka LAK-õpet (tundides lahendatakse töös ettetulevaid olukordi vene ja/või inglise keeles ning tunnis osalevad nii eriala õppejõud kui ka keeleõppejõud). LAK-õpet kasutatakse nt õppekambris toimuvate järelevalvealasete toimingute puhul, dokumendikontrollis, sõidukite peatamisel jt menetlustoimingutes, hädaabiteadete menetlemisel. Rakendatakse ka vastupidist lõimimist, et eriala õppejõud tuleb keeleainesse ning õpilased saavad juba madalama kesktaseme keelekursustel lahendada lühikesi erialaseid kaasuseid.

Tööandjate ja praktikajuhendajate vestlustel toodi välja, et kuigi ka valikmoodulitena on võimalik täiendavalt keeleõpet juurde saada, on nt päästekorraldaja ja politseiametniku eriala lõpetajate hulgas siiski neid, kelle keeleoskus ei vasta tasemele, mis võimaldaks igapäevatööga parimal viisil toime tulla. Komisjoni hinnangul on SKA loonud väga erinevad võimalused õppijate keeleoskuse arendamiseks ning lõplik keelepädevuse saavutamine saabki toimuda alles igapäevase praktiseerimise käigus tegelikus tööolukorras.

Eneseanalüüsist selgub, et õppekavadel on suurem osakaal mitteeristaval hindamisel, et järgida kutse omistamise loogikat, kus hinnatakse eelkõige õpiväljundite omandamisel lävendi ületamist. Õpitulemusi hinnatakse kujundava ja kokkuvõtva hindamise põhjal. Eriti

olulisel kohal on kujundav hindamine praktiliste ülesannete ja tööde, ettekannete, samuti praktika vältel.

Õppekavade rakenduskavade ja vilistlastega toimunud vestluste põhjal saab komisjon kinnitada, et kutseeksami või lõpueksami formaat ja hindamine on kooskõlas õppekavade õpiväljunditega (nt vanglaametniku lõpueksami hinne kujuneb situatsiooni analüüsi, simuleeritud sunni kasutamise alase sündmuse ja järelevalvealase sündmuse lahendamise alusel, politseiametniku lõpueksami hinne kujuneb kompleksülesande (korrakaitselise sündmuse lahendamine, piirikontrolli läbiviimine, väärteomenetluse läbiviimine simuleeritud olukorras) lahendamise alusel).

Ühe muudatusena soovitab komisjoni kaaluda politseiametniku õppekava valikõpingute mooduli "B-kategooria sõiduõpetus" mooduli hindamise muutmist nii, et õppijal tekiks kohustus sooritada Transpordiameti eksam ning ilma selleta moodulit arvestatud ei saa. Tööandjate esindajate sõnul on neil ootus, et politseiametnik omab tööle asudes B-kategooria juhtimisoskust, mis on oluline oskus nii patrullpolitseiniku kui piirivalvuri igapäevaste tööülesannete täitmiseks ja riskide maandamiseks.

Eneseanalüüsis esitatud andmete alusel on õppijate rahulolu koolikeskkonnaga (sh õpetamise ja õppimise aspektid) aastatel 2019, 2021, 2022 positiivne (keskmine hinnang 5-palli skaalal oli 4).

Vestlustel tõid politsei- ja piirivalvekolledži vilistlased välja, et õppes oleks võinud olla rohkem elulisi situatsioone, vähe oldi väljas õppimas ning tihti suurte rühmadena, mis ei võimaldanud kõiki situatsioone läbi mängida. Õppijad rõhutasid, et seadmete (kiirusmõõdik, alkomeeter jne) praktilised tunnid olid kohati pealiskaudsed ja kõigil ei olnud võimalust mõõteseadmeid kasutada. Kõikide erialade õppijad ja vilistlased olid seisukohal, et praktilise õppe maht võiks olla suurem ning teooria osa saaks õppida rohkem iseseisvalt.

Komisjon soovitab suurendada teoorialoengute arvelt iseseisvat veebiõpet ning lisada rohkem praktilisi tunde, et õppijad saaksid harjutada rohkem praktilisi tegevusi ning kinnistada iseseisvalt õpitut.

Tugiteenused õppijate toetamiseks

SKA õppijate nõustamise ja toetamise põhimõtted on kirjeldatud juhendmaterjalis „Õppuri arengut ja toimetulekut toetav tugisüsteem Sisekaitseakadeemias", mis koostati aastal 2015 ning uuendati 2022; ÕKR lähtub tugiteenuste osutamisel nimetatud juhendist.

Eneseanalüüsi alusel koordineerib akadeemia tugisüsteemi rakendamist õppeosakond, oluline osa tegevustest toimub aga kolledžites. Õppijate peamine nõustaja õppekorralduslikes küsimustes on õppekorralduse spetsialist, kes teeb tihedat koostööd rühmavanematega. Õppekorralduse spetsialistid jälgivad pidevalt õppijate edasijõudmist õppetöös ning probleemide ilmnemisel pakutakse erinevaid tugiteenuseid. Muuhulgas nõustavad õppekorralduse spetsialistid VÕTA taotlemist, kolledžites korraldatakse VÕTA infotunde ning koostatud on vastav juhendmaterjal.

Päästekolledžis ning politsei- ja piirivalvekolledžis on määratud õpperühmadele õppejõust rühmajuhendaja/kuraator, kes on ühtlasi õpperühma mentor ja probleemide vahendaja kolledži juhtkonnale. Vajadusel kaasab kuraator probleemide lahendamisesse nt Rajaleidja/Töötukassa karjäärikeskuse inimesed ja/või majavälise psühholoogi. Õppijate karjäärialase nõustamisega tegelevad tasemeõppe juhtivspetsialistid.

Vestluses õppejõududega selgus, et õppejõud suhtlevad nii omavahel kui tööandjatega õppijate edasijõudmise teemadel ning teevad koostööd õppijate toetamiseks. Õppijad tõid vestlustel välja, et õppejõud on väga abivalmid ning vajadusel nende jaoks olemas ka väljaspool ametlikku õppetöö aega. Õppejõud omakorda rõhutasid, et oluline on grupitunde tekkimine sissejuhatavates ainetes, siis hakkavad õppijad ka ise üksteist toetama ning julgevad nõu küsida.

ÕKR eneseanalüüsi kohaselt on SKA teinud tagasiside põhjal tugiteenuste osas mitmeid parendusi (nt kaplaniteenuse kasutamise võimalus, psühholoogilise nõustamise seansid). Õppijad kinnitasid vestlustel, et neile on pakutud psühholoogilise nõustamise teenust ning tõid positiivsena välja nii õppekorralduse spetsialistide kui rühmajuhendaja toe olemasolu.

Eneseanalüüsi kohaselt makstakse ÕKR õppijatele põhistipendiumit, lisastipendiumeid ning eristipendiume. Stipendiumite eesmärgiks on õpimotivatsiooni ja õppetööle pühendumise tõstmine, õppimise kõrvalt tööl käimise vähendamine, õppijate teadmiste ja oskuste taseme ja ühiskondliku aktiivsuse väärtustamine. Lisaks on võimalik kutseõppuritel taotleda Ida-Virumaa stipendiumi ja spordistipendiumi.

Komisjon leiab, et õppekavarühmas on hästi toimiv tugisüsteem, kõikide õppekavade õppijaid toetatakse igakülgselt nii õppima asudes kui õpingute ajal, mis toetab õpimotivatsiooni ning aitab kaasa õpingute edukale lõpetamisele.

Tagasiside kogumine ja arvestamine parendustegevustes

Eneseanalüüsi ja vestluste põhjal veendus komisjon, et akadeemias kogutakse erinevatelt osapooltelt tagasisidet, mida analüüsitakse ning kasutatakse süsteemselt taseme- ja täiendõppe arendamiseks ning õppeprotsesside parendamiseks. Tagasiside kogumist reguleerib Sisekaitseakadeemia tagasiside kogumise ja arvestamise kord. Tagasisideanalüüside tulemusel sõnastatakse konkreetsed parendustegevused arengukava rakenduskavasse ning struktuuriüksuste tegevuskavadesse. Tagasiside süsteemse kasutamise ja pideva edasiarenduse kinnituseks on eneseanalüüsis parendusvaldkonnana välja toodud õppurite tagasisidesüsteem, mille parendustegevustena on nimetatud kasutajasõbralike tagasisidestamise tehnoloogiate rakendamine ja õppeinfosüsteemi tagasisidemooduli toimivuse parendamine.

Eneseanalüüsi kohaselt algatab akadeemia nii koolisiseseid ühekordseid või regulaarseid tagasisideküsitlusi kui osaleb ka akadeemiavälistes õppijatele või töötajatele suunatud küsitlustes või uuringutes. Iga kolme aasta järel viiakse läbi 2–4 aastat tagasi lõpetanud vilistlaste ja nende tööandjate rahulolu uuring. Alates 2016. aastast toimuvad kaks korda aastas akadeemiaülesed teemapõhised fokusseeritud tagasisideseminarid, kus ÕKR tegeleb asjakohaste arendustegevuste plaanimise ja elluviimisega.

Komisjon tunnustab SKA süsteemset lähenemist tagasiside kogumisele erinevatelt osapooltelt (õppijad, vilistlased, töötajad, tööandjad) ja selle kasutamist parendustegevusteks ning tagasisidesüsteemi pidevat edasiarendamist.

Võtmenäitajate analüüs

Eneseanalüüsist selgub, et akadeemia kogub regulaarselt **tööhõive andmeid** aastast 2015 ning on välja toodud, et tööhõive statistika tõlgendamisel peab arvestama, et akadeemia enamiku erialade lõpetajatel on kohustus töötada erialasel tööl vähemalt õppeaja pikkusega võrdne aeg, vastasel juhul on tal õppekulude osalise hüvitamise kohustus.

Akadeemia arengukavas on üheks tulemuslikkuse indikaatoriks turvalisuse valdkonnas hõivatud lõpetajate osatähtsus viis aastat pärast kooli lõpetamist, mille 2025. aasta sihttasemeks on kehtestatud ≥ 80 %. Akadeemia uuris 2018. aasta kevadel 4 aastat varem kutseõppes lõpetanute tööhõivet (selleks ajaks lõpetanuid enam õppekulude hüvitamise kohustus ei puudutanud) ning uuringu kohaselt oli sisejulgeoleku valdkonnas tööl 90%, mis ületab tunduvalt arengukavas püstitatud eesmärki. Eneseanalüüsi kohaselt on kõrge tulemuse erialase rakendumise osas kindlustanud tihe sisuline koostöö ametitega, pidev õppekavade alane arendustöö ja parendused õppekorralduses. Kõige madalam erialane hõivatus on päästekorraldaja erialal (78%), kõige kõrgem politseiametniku erialal (97%).

Õpingute katkestajate osakaal on võrreldes Eesti keskmisega suhteliselt väike, jäädes alla 10%. ÕKR õpingute katkestamise levinuim põhjus hindamisperioodil on õppe katkestamine omal soovil. Katkestajate osakaalu on vähendanud seadusemuudatus, mille kohaselt kutseeksami ebaõnnestumisel saab lõpetada kooli ka kooli lõpueksamiga. Viimasel kahel õppeaastal (2020/21 ja 2021/22) on kõige kõrgem katkestajate osakaal olnud päästekorraldaja erialal (mõlemal aastal 33%). Komisjoni hinnangul ei taga päästekorraldaja eriala vähene lõpetajate hulk asutusele piisaval hulgal järelkasvu ning katkestamise vähendamisega on oluline tegeleda.

Kutseeksamiga lõpetamine toimub päästja, päästemeeskonna juhi ja päästekorraldaja erialal. Päästemeeskonna juhi ja päästekorraldaja erialal on kutseeksami sooritajate protsent kõrge, st perioodil 2017-2021 on eksamil ebaõnnestunud 1 päästemeeskonna juht ning 1 päästekorraldaja. Protsentuaalselt kõige enam ebaõnnestumisi on olnud päästja kutseeksamil (nt 2020 osales 69, sooritas 59; 2021 osales 80, sooritas 67). Kutseeksami ebaõnnestumise korral on õppijal võimalik sooritada erialane lõpueksam.

Järeldused

Tugevused

- Õpikeskkond on nüüdisaegsel tasemel ning toetab õppekavades kirjeldatud õpiväljundite saavutamist ja kvaliteetset õpet. Taristu arendamisega tegeletakse koostöös partnerametitega järjepidevalt. Tunnustamist väärib praktilise õppega

seotud keskkonna kaasaegsus, mis toetab töösituatsioonideks vajalike pädevuste omandamist.

- Iseseisev õpe on õppejõudude poolt hästi toetatud, mh läbi individuaalsete konsultatsioonide.
- Praktikaprotsess on korraldatud süsteemselt ja seda parendatakse regulaarselt osapoolte tagasisidest ja tööturu vajadustest lähtuvalt. Tunnustamist väärib praktika ettevalmistamist, korraldamist, hindamist ja tagasisidestamist toetav erialade ülene veebikeskkond https://praktikad.ee/, kuhu on lisatud Moodle keskkonnas e-baaskursus algajatele juhendajatele.
- Tagasiside kogumine erinevatelt osapooltelt (õppijad, vilistlased, töötajad, tööandjad) on süsteemne, kasutatakse erinevaid tagasiside kogumise meetodeid (akadeemiasisesed ja -välised küsitlused, tagasisideseminarid, fookusintervjuud) ning tagasisidet kasutatakse parendustegevusteks ja tagasisidesüsteemi pidevaks edasiarendamiseks.
- Päästekorraldaja, vanglaametniku ning politseiametniku kutseõppe õppekavad on täies mahus digitoega ehk kõikidele õppekava moodulitele on loodud e-kursus, mis toetab õppijate võimalust teooriat iseseisvalt omandada.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused

- Vestlusel politseiametniku õppekava mittestatsionaarse õppe õppijatega selgus, et õppekorraldus politsei- ja piirivalvekolledžis vajab parendamist, sest esineb probleeme tunniplaani koostamisel ning info jõudmisel õppijateni. Komisjon soovitab õppekorraldusega rahulolu saavutamiseks süsteemset põhjuste analüüsi ja parimate praktikate jagamist kolledžite ja õppetoolide vahel.
- Päästekolledži vilistlased tõid vestlusel välja, et kuna reaalsed päästemeeskonnad on alamehitatud, rakendatakse päästemeeskonna juhi õppekaval õppivat praktikanti sageli pigem päästja kui meeskonna juhina ning seetõttu ei täida praktika oma eesmärki. Komisjon soovitab jälgida, et praktikakoht võimaldaks täita praktika eesmärke ning praktikanti ei rakendataks praktika käigus praktikaväliste ülesannete täitmiseks.
- Päästekorraldaja, politseiametniku ja vanglaametniku õppekaval õppijad tõid vestlustes välja vastuolu koolis õpitud teooria ning praktikal toimuva vahel ning viitasid asjaolule, et tihti puudub õppejõudude hulgas konsensus, kuidas mingeid protseduure/tegevusi on õige sooritada. Komisjon soovitab kaardistada õppijate abil protseduurid ja tegevused, kus on võimalikud erinevad lähenemised ning seejärel ühtlustada teooriat õpetavate õppejõudude ning praktikajuhendajate arusaamu läbi ühiste arutelude ja leida konsensuslik lahendus või leppida kokku, kuidas lahknevusi õppijatele põhjendada.
- Sisekaitseakadeemia viib praktika juhendajatele läbi koolitusi ja vastavalt praktika korrale peab praktika juhendajal olema läbitud juhendajate koolitus, kuid vestlustest praktikajuhendajate ja õppijatega selgus, et juhendajateks on ka ametnikke, kes pole vastavat koolitust läbinud. Komisjon soovitab jälgida, et juhendajateks oleks ainult

praktikajuhendaja baaskoolituse läbinud ametnikud ning veenduda, et kõik juhendajad on saavutanud praktikajuhendaja baaskoolituse õpiväljundid.

Arenguvõimalused

- Vestlusel tööandjate esindajatega selgus, et Häirekeskus ootab aktiivsemat koostööd Sisekaitseakadeemiaga päästekorraldaja eriala propageerimisel, et tagada vastuvõtu edukus ning õppekohtade täitumine. Komisjon soovitab analüüsida SKA sisseastumiskampaania rõhuasetusi ning pöörata võrdselt tähelepanu kõikide erialade nähtavusele. Samuti võiks kaaluda sisseastumiskatsetel psühholoogiliste testide rakendamist, et saada ülevaade kandidaatide isiksuslike omaduste sobivuse osas ja/või rakendada n.ö. proovitöö katset, kus kandidaat kuulab nt tunni aja vältel Häirekeskuse kõnesid, et vähendada õpingute katkestamist.
- Erinevatest vestlustest selgus, et vähesed politseiametniku statsionaarse õppe lõpetajad otsustavad piirivalves töötamise kasuks ning eelistatud on patrullpolitseiniku töö. Komisjon soovitab valdkonna esindajate abil õppetöö käigus piirivalve tööd õppijatele mitmekülgsemalt tutvustada, et tekis parem arusaam selle eripärast ja võimalustest ning oleks tagatud järelkasv ka piirivalve osas.
- Komisjon soovitab muuta politseiametniku õppekava valikõpingute mooduli “B-kategooria sõiduki juhtimine” lõpphindamist nii, et õppijal tekiks kohustus sooritada Transpordiameti eksam, sest tööandjatel on ootus, et politseiametnik omab tööle asudes B-kategooria juhtimisõigust.
- Simulatsioonikeskuse suurepäraste võimaluste kasutamine erineb õppekavati ja selleks, et veelgi laiendada õppijate praktilisi oskusi (kasutades selleks ka kaasaegseid innovaatilisi lahendusi), soovitab komisjon leida kõikidel õppekavadel õppijatele asjakohased võimalused simulatsioonikeskuses kasutamiseks.
- Õppijad tõid vestlustes välja, et teoreetiline õpe võiks toimuda veelgi suuremas mahus iseseisva õppe vormis, et oleks rohkem aega praktiliste harjutuste jaoks. Komisjon soovitab suurendada teoorialoengute arvelt iseseisvat veebiõpet ning lisada rohkem praktilisi tunde, sh iseseisvalt õpitu kinnistamiseks.

3.3 Õpetajad[1]

Hindamiskriteeriumid

1. õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;

2.õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

Analüüs

Kvalifitseerutud õppejõud

Eneseanalüüsist selgub, et SKA akadeemilise personali arv on viimase kuue aasta jooksul 18% võrra kasvanud ulatudes 2022. aastal 100 töötajani. Akadeemia pedagoogiline personal on samaaegselt seotud nii kutseõppes kui kõrgharidustasemel õpetamisega ja täienduskoolituste kursuste läbiviimisega. Lisaks korralistele õppejõududele kaasatakse õppetöösse külalisõppejõude, kes on oma eriala praktikud.

- Justiitskolledžis on enamus läbiviidavast tasemeõppest kaetud koosseisuliste õppejõududega, spetsiifilisemate teemade õpetamisse on kaasatud koosseisuväliseid külalisõppejõude (v.a teabe- ja uurimisametniku eriala, kus viimastel aastatel on kõik õppejõud koosseisuvälised).
- Päästekolledžis on koosseisuväliste õppejõudude arv suur, nende poolt viiakse läbi ligikaudu 40% tasemeõppe ja 92% päästevaldkonna täiendusõppe tundidest. Eelkõige viivad koosseisuvälised õppejõud tasemeõppes läbi praktilise suunitlusega õpet. Suur osa neist töötab päästevaldkonnas täiskohaga, mis tagab vajaliku kvalifikatsiooni ja ettevalmistuse vastavate teemade õpetamiseks.
- Politsei- ja piirivalvekolledžis on õppekavadel õpetavate koosseisuliste ja külalisõppejõudude suhe ligikaudu 1:1le. Külalisõppejõud õpetavad eelkõige spetsiifilisemaid teemasid nt “Tõendamine süüteomenetluses“, „Piirikontrolli infosüsteemide kasutamine“, ”Merepiiri valvamine”.

Vestluses kolledžite juhtide ja õppekavade juhtidega jäid kõlama järgnevad õppejõududega seotud väljakutsed:

- konkurentsivõimelise töötasu pakkumine õppejõududele võrreldes partnerametitega;
- õppejõudude pedagoogiliste oskuste arendamine;
- koosseisuliste õppejõudude ja külalisõppejõudude suhtarv.

Komisjoni hinnangul on õppekavadel olemas vajaliku kvalifikatsiooniga õppejõud, sh külalisõppejõududest praktikud. Samas õppejõudude koormus on suur ning siseturvalisuse valdkonna tööandjate ootus on saada rohkem lõpetajaid, mis toob

[1] Õpetajad on hindamisaruande kontekstis kõik õppekasvatusala töötajad (sh praktilise töö juhendajad, praktikajuhendajad koolis jt). Rakenduskõrgkooli spetsiifikast tulenevalt kasutatakse käesoleva aruande puhul tekstis läbivalt õpetaja asemel terminit õppejõud.

komisjoni hinnangul kaasa vajaduse täiendavate õppejõudude kaasamise järele. Oluline on, et lisaks õppetööle oleks tagatud piisav õppejõudude ressurss ka õppekavaarenduseks. Jätkusuutlikkuse tagamiseks on oluline tegeleda ka õppejõudude töötasu konkurentsivõimelisusega. Komisjon soovitab leida akadeemial koostöös kooli pidajaga võimalused õppejõudude töötasu viimiseks tasemele, mis suudaks konkureerida ametites pakutava töötasuga ja/või analüüsida akadeemial koostöös ametitega erikokkulepete võimalusi ametite töötajate rakendamiseks külalisõppejõududena, säilitades ametis makstava töötasu. Samuti soovitab komisjon analüüsida, missugused meetmed lisaks töötasu konkurentsivõimelisusele tagaks piisava hulga õppejõudude olemasolu kasvanud koolitusvajaduse tingimustes.

Õppejõudude kutse-, eri- ja ametialane areng

SKA arengukava 2025 üks eesmärkidest on, et akadeemia õppejõud on kõrge kvalifikatsiooniga ja rahvusvahelise kogemusega oma valdkonna parimad asjatundjad, kes õpetavad avatud ja mitmekultuurilises õpikeskkonnas.

Eneseanalüüsi kohaselt on õppejõudude ametialane areng SKAs/ÕKRs reguleeritud töötaja professionaalse arengu toetamise korraga, kus on kirjeldatud täienduskoolituse korraldamise alused, õppejõule vaba semestri andmise tingimused ning õppejõu praktikal viibimise põhimõtteid.

Õppejõudude enesearenguks on akadeemias loodud erinevad võimalused: täienduskoolitused, osalemine erialastel konverentsidel, foorumitel või infopäevadel; stažeerimine, osalemine erinevates rahvusvahelistes projektides. Vestlusel ÕKR õppejõududega selgus, et akadeemia poolt on neile võimaldatud kõiki soovitud koolitusi. Arenguvõimalustest kasutataksegi enim täienduskoolitusi ja kõige vähem stažeeritakse asutustes. Politsei- ja piirivalvekolledži poolt toodi välja, et stažeerimist on vähe õppejõudude suure töökoormuse tõttu. Õppijad hindasid vestlustel kõrgelt õppejõudude praktilist kogemust ning teoreetilise õppe ilmestamist erinevate näidetega isiklikust töökogemusest, sest paljud õppejõud töötavad ise partnerametites, mis tagab asjakohaste teadmiste ja kogemuste sissetoomise õppetöösse. Negatiivsena tõid õppijad välja, et kui õppejõud ennast vahepeal erialaselt ei täienda (sh ametialaselt stažeerides), antakse õppijatele edasi teadmisi ja oskusi, mis pole asjakohased ning erinevad tegelikust tööelust.

Õppejõudude täienduskoolituse vajadust hinnatakse kolledžipõhiselt õppejõudude arenguvestluste käigus. Õppejõudude professionaalse arengu toetamiseks on olemas koolitusplaan, erilise tähelepanu all on uute õppejõudude toetamine, kõigile õppejõududele pakutakse õpetamisoskusi ja digipädevusi arendavaid sisekoolitusi. Õppejõudude töötulemusi hinnatakse arenguvestlustel ja atesteerimistel.

Eneseanalüüsist selgub, et akadeemiasse sisseelamisel viib nende vahetu juht töötaja lisaks tööülesannetele kurssi akadeemia töökorralduse ja põhiväärtustega, kavandab vajadusel esmased koolitused ning vajadusel määratakse uuele kolleegile mentor. Alustaval õppejõul võib esimesel õppeaastal õppetöö läbiviimise kontakttunde vähendada kuni 30% võrra tema ametikohale vastavast kontakttundide normkoormusest.

Digitaalsete oskuste arendamiseks pakutakse õppejõududele igakülgset haridustehnoloogilist tuge (koolitused, juhendmaterjal, parima praktika jagamine).

ÕKR on eneseanalüüsis õppejõudude osas parendustegevusena välja toonud õppejõudude (sh külalisõppejõud) koolituse ja arendustegevuste võimaluste täiendamise pedagoogiliste oskuste ja digipädevuste arendamiseks ning õpetamispraktika ühtlustamiseks. Komisjoni hinnangul on parendustegevus asjakohane, kuid komisjon soovitab lisaks pedagoogiliste oskuste ja digipädevuste arendamisele jälgida, et kõikide kolledžite õppejõududel oleks igapäevase õppetöö koormuse kõrvalt võimalus ka ametialaseks stažeerimiseks oma valdkonna asutuses. Komisjon rõhutab, et stažeerimine peab olema üks osa õppejõu tööst, et vältida teooria ja praktika vahelisi erinevusi.

Vestlusel õppejõududega selgus, et neid motiveerivad töötama valdavalt mittemateriaalsed väärtused (nt õppijate edusammud, kolledžite juhtimiskultuur, eduelamus, koostöö kolleegidega, töökeskkond, akadeemia poolt pakutavad arenguvõimalused) ning akadeemiapoolne tunnustamine. Eneseanalüüsi kohaselt on SKA-l välja kujunenud kindel töötajate tunnustamise süsteem, kinnitatud on töötajate motiveerimise ja tunnustamise kord, õppijad valivad igal aastal parimaid õppejõude. Komisjon tunnustab akadeemiat kõrge organisatsioonikultuuri loomise eest, mis tagab õppejõudude pühendumuse.

Järeldused

Tugevused

- Sisekaitseakadeemia on loonud õppejõudude pühendumust toetava organisatsioonikultuuri, mille tulemuseks on ühtne koolipere ja tugev identiteet.
- Õppetöö läbiviimisesse on kaasatud külalisõppejõududest valdkonna eksperdid ning paljud õppejõud töötavad ise partnerametites, mis tagab asjakohaste teadmiste ja kogemuste sissetoomise õppetöösse.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused

- Vestlustel selgus, et õppejõudude enesearendamise võimalustest kõige enam käiakse täienduskoolitustel ja kõige vähem stažeeritakse ametites. Paljudel politsei- ja piirivalvekolledži õppejõududel pole kõrge töökoormuse tõttu viimastel aastatel olnud regulaarset ametialase stažeerimise võimalust, seevastu justiitskolledži õppejõududel on stažeerimiseks väga head võimalused. Komisjon soovitab jälgida, et kõikide kolledžite õppejõududel oleks igapäevase õppetöö koormuse kõrvalt lisaks erinevatele täienduskoolitustele võimalus ka ametialaseks stažeerimiseks oma valdkonna asutustes, et vältida õppetöös teooria ja praktika vahelisi lahknevusi. Ühtlasi teeb komisjon ettepaneku õppejõududele stažeerimise võimaldamise osas kolledžitel omavahel parimaid praktikaid jagada.

Arenguvõimalused

- Komisjoni hinnangul on õppekavadel olemas vajaliku kvalifikatsiooniga õppejõud, sh külalisõppejõududest praktikud, samas jätkusuutlikkuse tagamiseks on oluline tegeleda õppejõudude töötasu konkurentsivõimelisusega. Komisjon soovitab leida akadeemial koostöös kooli pidajaga võimalused õppejõudude töötasu viimiseks tasemele, mis suudaks konkureerida ametites pakutava töötasuga ja/või analüüsida akadeemial koostöös ametitega erikokkulepete võimalusi ametite töötajate rakendamiseks külalisõppejõududena ametis makstava töötasu säilitamisel. Samuti soovitab komisjon analüüsida, millised meetmed lisaks töötasu konkurentsivõimelisusele tagaks piisava hulga õppejõudude olemasolu kasvanud koolitusvajaduse tingimustes.

4. Hindamiskomisjoni järeldused vara- ja isikukaitse õppekavarühma osas

Tugevused

- Õppekavade ja rakenduskavade arendustegevus toimub tihedas koostöös partnerametitega.
- Õppekavade rakendamisel pööratakse erilist tähelepanu moodulite sidususele ning üldoskuste lõimimisele erialaõppesse, sh lõimitud aine- ja keeleõpe, mis toetab erinevateks töösituatsioonideks vajalike pädevuste omandamist.
- Õpikeskkond on nüüdisaegsel tasemel ning toetab õppekavades kirjeldatud õpiväljundite saavutamist ja kvaliteetset õpet. Taristu arendamisega tegeletakse koostöös partnerametitega järjepidevalt. Tunnustamist väärib praktilise õppega seotud keskkonna kaasaegsus, mis toetab töösituatsioonideks vajalike pädevuste omandamist.
- Iseseisev õpe on õppejõudude poolt hästi toetatud, mh läbi individuaalsete konsultatsioonide.
- Praktikaprotsess on korraldatud süsteemselt ja seda parendatakse regulaarselt osapoolte tagasisidest ja tööturu vajadustest lähtuvalt. Tunnustamist väärib praktika ettevalmistamist, korraldamist, hindamist ja tagasisidestamist toetav erialadeülene veebikeskkond https://praktikad.ee/, kuhu on lisatud Moodle keskkonnas e-baaskursus algajatele juhendajatele.
- Tagasiside kogumine erinevatelt osapooltelt (õppijad, vilistlased, töötajad, tööandjad) on süsteemne, kasutatakse erinevaid tagasiside kogumise meetodeid (akadeemiasisesed ja -välised küsitlused, tagasisideseminarid, fookusintervjuud) ning tagasisidet kasutatakse parendustegevusteks ja tagasisidesüsteemi pidevaks edasiarendamiseks.
- Päästekorraldaja, vanglaametniku ning politseiametniku kutseõppe õppekavad on täies mahus digitoega ehk kõikidele õppekava moodulitele on loodud e-kursus, mis toetab õppijate võimalust teooriat iseseisvalt omandada.

- Sisekaitseakadeemia on loonud õppejõudude pühendumust toetava organisatsioonikultuuri, mille tulemuseks on ühtne koolipere ja tugev identiteet.
- Õppetöö läbiviimisesse on kaasatud külalisõppejõududest valdkonna eksperdid ning paljud õppejõud töötavad ise partnerametites, mis tagab asjakohaste teadmiste ja kogemuste sissetoomise õppetöösse.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused

- Komisjon tõdes õppekava analüüsi ning vestlustelt saadud õppijate ning tööandjate tagasiside põhjal, et politseiametniku õppekava mitmete oluliste teemade õpe on lahendatud "kohustuslike valikmoodulite" kaudu. Komisjon rõhutab, et õppija peab saama teha ise teha valikuid, mis toetavad tema edasisi karjääriplaane ning soovitab tuua moodulid "ressursimahuka sündmuse lahendamine", "piirkondlik politseitöö", "elektrišokirelva kasutamine", "suhtlemisoskus ja konfliktide lahendamine" valikõpingute alt põhiõpingute moodulitesse, sest ilma nende moodulite läbimiseta on keeruline töötada nii esmatasandi patrullpolitseiniku kui piirivalvurina.
- Vestlusel politseiametniku õppekava mittestatsionaarse õppe õppijatega selgus, et õppekorraldus politsei- ja piirivalvekolledžis vajab parendamist, sest esineb probleeme tunniplaani koostamisel ning info jõudmisel õppijateni. Komisjon soovitab õppekorraldusega rahulolu saavutamiseks süsteemset põhjuste analüüsi ja parimate praktikate jagamist kolledžite ja õppetoolide vahel.
- Päästekolledži vilistlased tõid vestlusel välja, et kuna reaalsed päästemeeskonnad on alamehitatud, rakendatakse päästemeeskonna juhi õppekaval õppivat praktikanti sageli pigem päästja kui meeskonna juhina ning seetõttu ei täida praktika oma eesmärki. Komisjon soovitab jälgida, et praktikakoht võimaldaks täita praktika eesmärke ning praktikanti ei rakendataks praktika käigus praktikaväliste ülesannete täitmiseks.
- Päästekorraldaja, politseiametniku ja vanglaametniku õppekaval õppijad tõid vestlustes välja vastuolu koolis õpitud teooria ning praktikal toimuva vahel ning viitasid asjaolule, et tihti puudub õppejõudude hulgas konsensus, kuidas mingeid protseduure/tegevusi on õige sooritada. Komisjon soovitab kaardistada õppijate abil protseduurid ja tegevused, kus on võimalikud erinevad lähenemised ning seejärel ühtlustada teooriat õpetavate õppejõudude ning praktikajuhendajate arusaamu läbi ühiste arutelude ja leida konsensuslik lahendus või leppida kokku, kuidas erisusi õppijatele põhjendada.
- Sisekaitseakadeemia viib praktika juhendajatele läbi koolitusi ja vastavalt praktika korrale peab praktika juhendajal olema läbitud juhendajate koolitus, kuid vestlustest praktikajuhendajate ja õppijatega selgus, et juhendajateks on ka ametnikke, kes pole vastavat koolitust läbinud. Komisjon soovitab jälgida, et juhendajateks oleks ainult praktikajuhendaja baaskoolituse läbinud ametnikud ning veenduda, et kõik juhendajad on saavutanud praktikajuhendaja baaskoolituse õpiväljundid.
- Vestlustel selgus, et õppejõudude enesearendamise võimalustest kõige enam käiakse täienduskoolitustel ja kõige vähem stažeeritakse ametites. Paljudel politsei- ja piirivalvekolledži õppejõududel pole kõrge töökoormuse tõttu viimastel aastatel olnud regulaarset ametialase stažeerimise võimalust, seevastu justiitskolledži õppejõududel

on stažeerimiseks väga head võimalused. Komisjon soovitab jälgida, et kõikide kolledžite õppejõududel oleks igapäevase õppetöö koormuse kõrvalt lisaks erinevatele täienduskoolitustele võimalus ka ametialaseks stažeerimiseks oma valdkonna asutustes, et vältida õppetöös teooria ja praktika vahelisi lahknevusi. Ühtlasi teeb komisjon ettepaneku õppejõududele stažeerimise võimaldamise osas kolledžitel omavahel parimaid praktikaid jagada.